

# Lektionsplanering

**Årskurs:** 6

**Ämne eller kurs:** Geografi

**Tema:** Kartkunskap

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

- Digitala och analoga kartor och deras uppbyggnad med gradnät, färger, symboler och skala. Topografiska och tematiska kartor.
- Namn och läge på geografiska objekt i Sverige, Europa och världen. Ett urval av hav, sjöar, floder, berg, öknar, regioner, länder och städer.  
[Lgr 22, Geografi, Åk. 4-6]

### Betygskriterier

Eleven visar grundläggande kunskaper om namn och lägen på platser och regioner i Sverige, Europa och världen och visar det genom att med viss säkerhet beskriva lägen på och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt. [Lgr 22, Geografi, Åk. 6 - Betyg E]

## Lärarledda instruktioner

### Introduktion till kartkunskap (10 min)

- Förklara skillnaden mellan analoga och digitala kartor.
- Diskutera vad en karta kan användas till.
- Visa exempel på olika typer av kartor (topografiska och tematiska).
- Gå igenom kartans delar: gradnät, färger, symboler och skala.
- Ställ frågor om elevernas erfarenheter av att använda kartor.

### Praktisk övning i att läsa kartor (15 min)

- Dela ut kartor och ge instruktioner på hur man läser dem.
- Låt eleverna identifiera olika geografiska objekt på kartan.
- Ta hjälp av koordinater för att hitta specifika platser.

- Diskutera hur kartor kan förenkla förståelsen av områden.
- Samla svar på frågor och diskutera skillnader i tolkningar.

### Gruppdiskussion om kartor (15 min)

- Dela upp eleverna i grupper för att diskutera kartans betydelse.
- Be grupperna att ge exempel på när kartor är viktiga i vardagen.
- Låt grupperna presentera sina diskussioner.
- Diskutera källor till kartinformation och hur de kan variera.
- Reflektera över hur teknik har förändrat kartanvändning.

### Avslutande reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionen och gå igenom vad som har lärts.
- Be eleverna att tänka på hur de använder kartor hemma eller i fritidsaktiviteter.
- Ställ frågor för att fånga upp elevernas tankar.
- Diskutera varför kartor är viktiga i geografi.
- Berätta om hur nästa lektion kommer att bygga på detta innehåll.

## Ämnesbegrepp

| Begrepp     | Förklaring                                                       | Etymologi                                           |
|-------------|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| Karta       | En bild av ett geografiskt område med olika objekt och symboler. | Från latin "charta" som betyder papper eller karta. |
| Gradnät     | Ett system av linjer som används för att definiera koordinater.  | Från latin "gradus" (steg eller nivå).              |
| Symbol      | Något som representerar eller står för något annat.              | Från grekiska "symbolon", som betyder "beteckning". |
| Topografisk | Relaterad till detaljerad beskrivning av yta och terräng.        | Från grekiska "topo" (plats) och "grapho" (skriva). |
| Tematisk    | Relaterad till ett särskilt ämne eller tema.                     | Från grekiska "thema", som betyder ämne eller tema. |

## Diskussionsfrågor

- Hur tror ni att digital teknik kan påverka kartografins framtid och hur vi använder kartor?
- Vilken typ av karta skulle vara mest användbar för en turist och varför?
- Hur kan kartor hjälpa oss att förstå och lösa miljöfrågor eller sociala problem i samhället?

## Aktivitet

Eleverna kommer att skapa sin egen karta över skolområdet. De ska använda ett grafpapper och rita upp vilka intressanta platser som finns (t.ex. lekplatsen, biblioteket, idrottshallen). De ska märka ut dessa platser med symboler och skriva små beskrivningar eller fakta om varje plats. Efteråt kommer de att presentera sina kartor för klassen och förklara sina val av symboler och utvalda platser. Detta ger dem möjlighet att använda och demonstrera sina kunskaper om kartläsning och symboler.

## Exit-ticket

- Vad är en digital karta? **Svar:** En karta som kan användas på elektroniska enheter.
- Ge ett exempel på en typ av karta. **Svar:** Topografisk karta.
- Vad betyder gradnät? **Svar:** Systemet av linjer på en karta för att ange läge.
- Varför är kartor viktiga? **Svar:** De hjälper oss att förstå och navigera i världen.
- Nämn en skillnad mellan analoga och digitala kartor. **Svar:** Analoga kartor är tryckta medan digitala kartor finns på elektroniska enheter.

## Hemuppgift

Eleverna ska skapa en personlig karta över sitt hem eller sitt kvarter. De ska rita upp en karta där de markerar viktiga platser, såsom sin skola, lekplatser eller affärer. I kartan ska de använda symboler och färger för att representera de olika platserna och skriva en kort beskrivning av vad varje plats betyder för dem. Detta arbete kan sedan presenteras i klassen.

## Citat

“Karta är inte bara ett verktyg för att hitta vägen, utan också en metod att förstå världen.” – Peter Berg, geograf och miljövetare (1946-2018). Detta citat understryker vikten av kartor som mer än bara navigationshjälpmedel utan som en väg för att förstå komplexiteten i vår miljö och relationen mellan olika geografiska element.

## Nästa lektion

**Förslag på tema för nästa lektion:** Temat kommer att fokusera på “Världens naturresurser”. Lektionen syftar till att utforska var människans viktigaste resurser finns, hur de används och hur de påverkar både miljön och samhället.

Tags: [Lektion](#)